

«Βράχο, βράχο τον καημό μου...»

Αν ψάξει κανείς στα συρτάρια της Ρόζας Ερσοτέλου Γιαλοπούλη, πέρα από τσιμιπιδάκια, φωτογραφίες, καρτούλια από κλωστές - και γενικά ότι είθισται να φυλάσσουν οι γυναίκες στα ντουλάπια τους - θα βρει εκατοντάδες χειρόγραφες σελίδες με ποιήματα, δύο μυθιστορήματα και ένα θεατρικό. Το ερώτημα που τίθεται είναι γιατί ένα έργο ζωής παραμένει - ως ακριβώς φυλαγμένο μυστικό; - ξεχασμένο στα εν λόγω συρτάρια, όσο μακριά γίνεται από τα φώτα της δημοσιότητας. Πολύ απλά γιατί το φιλο-λογιοτεχνικό κοινό της ελληνικής παροικίας του Σίδνεϊ είναι τόσο μικρό - ενδεχομένως ΚΑΙ κλειστοφοβικό - που απαγορεύει την λειτουργία οίκου που θα αναλάβει την ευθύνη - και την οικονομική επιβάρυνση, εννοείται - της έκδοσης λογοτεχνικών έργων, με αποτέλεσμα οι δημιουργοί τους να προχωρούν στην έκδοση τους μόνο όταν και - δυστυχώς! - αν καταφέρουν να εξοικονομήσουν τα απαραίτητα κονδύλια.

Αν πάλι ψάξει κανείς την βιβλιοθήκη της Γιαλοπούλη θα ανακαλύψει και ένα βιβλίο το οποίο φέρει την υπογραφή της. Πρόκειται για την ποιητική συλλογή «Αυτά που ήθελα να πω», η οποία αποτελεί την πρώτη της εκδοτική προσπάθεια και η επίσημη παρουσίαση της οποίας θα γίνει την ερχόμενη Κυριακή στο οίκημα της Κυπριακής Κοινότητας στο Στάνμορ.. Αποτελούμενη από τρεις ενότητες, η πρώτη ποιητική συλλογή της Γιαλοπούλη σκιαγραφεί ουσιαστικά τον πλούσιο ψυχικό κόσμο της, καταφέροντας παράλληλα να εκφράσει τις εμπειρίες, χαρές και - κυρίως αυτές - λύπες μιας γενιάς που γεννήθηκε μεν στην Ελλάδα, «αντρώθηκε» δε στην Αυστραλία. Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου, ο αναγνώστης έχει την ευκαιρία να κάνει μια επαναπροσέγγιση της έννοιας έννοια της ξενιτιάς - ενδεχομένως να βιώσει εκ νέου την κοινωνική «εξάρθρωση» που ένοιωσε άμα την άφιξη του στην απέραντη ήπειρο - θυμούμενος συναισθήματα αλλά και γεγονότα τα οποία έμελλε να προσδιορίσουν όχι μόνο την δική του οντότητα, αλλά και εκείνη όλων άφησαν πίσω τους την γενέτειρα αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον σε χώρα ξένη και άγνωστη.

Θα ήταν πάντως άδικο - τόσο για την Γιαλοπούλη, όσο και για το βιβλίο της - αν παραβλέπαμε όλες τις άλλες παραμέτρους που συνθέτουν το «Αυτά που ήθελα να πω». Γιατί μπορεί η θλίψη να είναι - τουλάχιστον εκ πρώτης όψεως - εν το κυρίαρχο συστατικό του βιβλίου, την ίδια ώρα εκείνο που κάνει το «Αυτά που ήθελα να πω» είναι η συχνότητα με την οποία συναισθήματα διαδέχονται το ένα το άλλο - η λύπη την

χαρά, ο πόθος το πάθος, το χιούμορ την εσωστρέφεια και ούτω καθεξής.

Κοιτώντας πίσω από τις γραμμές των ποιημάτων της Γιαλοπούλη, εκείνο που αναδεικνύεται είναι αφενός η αισιοδοξία και ο ουμανισμός της, και αφετέρου η αγάπη για τα πάτρια εδάφη, και δη εκείνα της Μυτιλήνης: εκεί δηλαδή που η ίδια έκανε τα πρώτα της βήματα, αλλά και ο τόπος ο οποίος στην ουσία δεν έπαψε ποτέ να την καλεί στην αγκαλιά του. Γράφει για την Γιαλοπούλη η γνωστή συγγραφέας Σοφία Ράλλη-Καθαρείου: «Η Ρόζα Ερσοτέλου-Γιαλοπούλη είναι μια στιχουργός με χαρακτηριστική φωνή λαϊκού βάρδου... Τραγουδάει μαζί μας τη ζωή, τη χαρά του τόπου της και δένει τους αναγνώστες με τις κοινές ρίζες δίνοντας σε όλους μας φτερά να πισωγυρίσουμε στο Αιγαίο».

Πως αισθάνεσαι τώρα που κρατάς στα χέρια σου το πρώτο σου βιβλίο;

Είμαι χαρούμενη, πως αλλιώς να το εκφράσω; Είναι σαν να κρατώ ένα παιδί. Αν ήταν όνειρο ζωής; Σίγουρα.

Αν και δεν ξέρω πως μου ήρθε και αποφάσισα να προχωρήσω στην έκδοσή του. Γράφω από την εφηβική μου ηλικία. Ότι έγραφα

όμως έμεναν κλειδωμένα στο συρτάρι, ώπου μια μέρα αποφάσισα να κάνω το μεγάλο βήμα. Γιατί δεν πήρα την απόφαση νωρίτερα; Απλά γιατί δεν ήθελα να καταταχτώ στην ομάδα εκείνων που δηλώνουν συγγραφείς. Θεωρώ πως πρέπει να έχεις τα απαραίτητα κότσια για να μπορέσεις να γράψεις κάτι που αξίζει.

«Τι θα πει ο κόσμος», δηλαδή...

Ε, βέβαια. Σου λέει ο άλλος «θα πάω να αγοράσω το βιβλίο αυτηνής» ή «ποια είναι αυτή που θα μας πουλήσει πνεύμα». Γιατί εντάξει, έγραψα κάποια ποιήματα για την ξενιτιά, κάποια άλλα μέσα από την ζωή και κάποια τρίτα για τον άλφα ή βήτα λόγο, από εκεί και πέρα όμως, τι έγινε; Έβλεπα όμως και κάποιους άλλους που είχαν εκδώσει βιβλία, και σκέφτηκα πως θα μπορούσα να το κάνω και εγώ.

Ο τίτλος του βιβλίου θα μπορούσε κάλλιστα να είναι «βράχο, βράχο τον καημό μου».

Σωστή η παρατήρηση (γελά). Ένας από τους τρόπους να εκφράσει κανείς τον πόνο, τον καημό και τις χαρές του είναι το γράψιμο. Αυτά που δεν μπορείς να πεις, είναι καλύτερο να τα γράφεις. Γι' αυτό έδωσε και τον συγκεκριμένο τίτλο στο βιβλίο.

Είναι το γράψιμο ένας τρόπος ψυχανάλυσης;

Λειτουργεί και μάλιστα πάρα πολύ ως ψυχαναλυτής. Ξεχνιέσαι από όλα. Κάθεσαι μόνος σου με το στυλό και το χαρτί, γράφεις αυτά που αισθάνεσαι και δεν χρειάζεσαι την βοήθεια ψυχολόγου προκειμένου να εξωτερικεύσεις αυτά που σε βασανίζουν.

Δεν ήταν και εύκολη η ζωή της δικιάς σου γενιάς. Παρά τα επιτεύγματα μας, ο καθένας από εμάς κουβαλά τον

δικό του σταυρό.

Δεν βλέπεις που οι περισσότεροι από εμάς δεν πήγαμε να μάθουμε αγγλικά; Θέλαμε μεν, δεν μπορούσαμε δεν. Οι περισσότεροι της γενιάς μου που ήρθαν στην Αυστραλία, παντρεύτηκαν νωρίς, νωρίς ήρθαν τα παιδιά και οι στεναχώριες τους. Ήμασταν τόσο αφοσιωμένοι στην αγορά και ξεχρέωση σπιτιού, που δεν μας έμεινε καιρός να πάμε να μάθουμε καλύτερα αγγλικά. Βέβαια ποτέ δεν είναι αργά, αλλά...

Τι σε οδήγησε να προσφέρεις τα μισά από τα έσοδα των πωλήσεων του βιβλίου στο απογευματινό ελληνικό σχολείο του Κάντερμπερι;

Δίδαξα σε αυτό το σχολείο για πολλά χρόνια και πάντα είναι μέσα στην καρδιά μου. Όταν πρωτοξεκίνησα είχαμε γύρω στα 200 παιδιά και ο κάθε δάσκαλος είχε την τάξη του. Στα δέκα χρόνια που έμεινα εκεί, παρατήρησα πως οι μαθητές λιγότευαν συνεχώς. Όταν έφυγα υπήρχαν γύρω στους 80 μαθητές και σήμερα πλέον δεν ξεπερνούν τους 30 με 35. Όπως μου είπαν, το σχολείο είναι έτοιμο να κλείσει, κάτι που δεν θα ήθελα. Αποφάσισα λοιπόν να βοηθήσω όπως μπορώ, προκειμένου να μείνει ανοικτό για ένα ή δυο ακόμη χρόνια, και ύστερα βλέπουμε. Η εκδήλωση της Κυριακής θα είναι και ένα υποτυπώδες ριγιούνιον πάρτι αφού θα παρευρεθούν παλιοί μαθητές και συνάδελφοι μου. Το τερπνό μετά του ωφελίμου, δηλαδή.

Δυστυχώς η παροικία έχει μπει σε ένα δρόμο χωρίς επιστροφή: παρά τα μεγαλοεπιβουλικά σχέδια, το μέλλον της είναι μάλλον αβέβαιο.

Πολύ φοβάμαι ότι δεν θα υπάρξει συνέχεια του έργου μας. Δύσκολα δηλαδή θα κρατηθούν τα ήθη και έθιμα μας και θα ξεχαστούν αυτά που διδάξαμε στα παιδιά και τα εγγόνια μας. Νομίζω πως όταν εμείς φύγουμε από την ζωή, όλα αυτά θα εξαφανιστούν. Ίσως αυτό να οφείλεται πως η έννοια του γυρισμού δεν υπάρχει στο μυαλό των παιδιών μας. Ενώ εμείς πάντα σκεφτόμαστε ότι μια μέρα θα επιστρέψουμε και ότι κάνουμε το κάνουμε για την πατρίδα. Την ίδια ώρα όμως πρέπει να παραδεχτούμε πως η σημερινή νεολαία - τα εγγόνια μας, δηλαδή - αγαπά την Ελλάδα. Ενώ παλιότερα τα παιδιά μας αγαπούσαν την Ελλάδα μέσα από τα βιβλία και αυτά που τους διδάσκαμε, τα τελευταία 20 περίπου χρόνια η νεολαία μας επισκέπτεται - και μάλιστα μόνη της - τακτικά την γενέτειρα, την οποία πλέον γνωρίζουν καλύτερα και δένονται περισσότερο μαζί της.

Τι γίνεται με τα δύο μυθιστορήματα και το θεατρικό που έχεις στα συρτάρια σου; Ευελπιστείς πως κάποια μέρα θα δουν το φως της δημοσιότητας;

Πολύ θα το ήθελα. Είναι βλέπεις και το οικονομικό στην μέση. Θα δούμε στην πορεία.

Η επίσημη παρουσίαση του βιβλίου της Γιαλοπούλη θα γίνει την ερχόμενη Κυριακή και ώρα 2μμ στο οίκημα της Κυπριακής Κοινότητας. Την παρουσίαση του βιβλίου θα κάνει η κα Σοφία Ράλλη-Καθαρείου, ενώ ποιήματα από το βιβλίο θα διαβάσουν μέλη της Ε.Ε.Λ.Κ.Α και πρώην μαθητές της συγγραφέα. Είσοδος ελεύθερη και όλοι ευπρόσδεκτοι.

